

Armen van geest

Ds. J.S. van der Net – Mattheüs 5:3
(voorbereiding op het Heilig Avondmaal)

Zingen: Psalm 139 : 1
Lezen: Mattheüs 5: 1-16
Zingen: Lofz. v. Maria: 2, 5, 6
Zingen: Psalm 65: 6
Zingen: Psalm 65: 7
Zingen: Psalm 40: 8

Het Woord des Heeren waarbij we in dit uur van voorbereiding op het Heilig Avondmaal stilstaan, kunnen wij vinden in Mattheüs 5 vers 3:

Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.

Gemeente, deze schriftwoorden spreken ons over: Armen van geest.

We denken na over twee hoofdgedachten:

1. De armoede
2. De rijkdom in die armoede

Ja, gemeente, zo de Heere wil en wij leven zal volgende week in het midden van de gemeente het Heilig Avondmaal worden bediend. Wat wil dat zeggen? Dat betekent dat de God van alle genade en de God van alle goedertierenheid Zich tot ons zal neerbuigen, om ons bij brood en beker te verzekeren dat wij met de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus nooit beschaamd zullen uitkomen. Dat is de betekenis van het Heilig Avondmaal.

En dan zou ik u willen vragen: Verstaat u deze betekenis van dit voorrecht? Als volgende week hier die tafel staat, is het u dan ook een wonder om genodigd te worden tot die heilige tafel? Want die nodiging gaat ook in dit uur van voorbereiding van 's Heeren wege uit tot heel de gemeente!

Daar kijkt u misschien wel van op. En misschien zitten er al wel mensen heel stilletjes te mopperen in de bank: 'Zie je nou wel? Ik dacht het wel. Het gaat allemaal veel te gemakkelijk.' En beschuldigingen, zo van: 'Remonstrants en dat pakt maar en dat neemt maar...' Nee, u moet goed luisteren naar wat ik zeg. Het is geen algemene verzoening. Ik zeg het nog een keer: Die nodiging gaat ook in dit uur van voorbereiding van 's Heeren wege uit tot heel de gemeente.

Die nodiging komt tot allen die met hun belijdenis plechtig hebben beloofd dat ze door Gods genade, in en nieuw godzalig leven zullen wandelen. Iedereen die belijdenis heeft gedaan, heeft zich in dat ogenblik met een heilige eed aan God verplicht, om naar Zijn geboden te leven. En dus ook te gehoorzamen aan Zijn liefdegebod om het Heilig

Avondmaal te vieren. U hebt toch belijdenis gedaan? Dus, gemeente, ieder wordt van 's Konings wege genodigd: 'Kom tot de bruiloft!'

Dat moet u goed tot u door laten dringen. Want nu komt het volgende: toch kan niet ieder tot het Heilig Avondmaal komen. Want, inderdaad, u mag niet tot het Heilig Avondmaal komen zonder bruiloftskleed; zonder het bruiloftskleed van de waarachtige bekering tot God en de nieuwe gehoorzaamheid. Want als u zonder bruiloftskleed aan het Heilig Avondmaal zou komen, dan eet en drinkt u uzelf een oordeel. Vandaar dat het ook nodig is, als het voorbereiding is, om onszelf ernstig te onderzoeken.

U moet zich trouwens niet alleen onderzoeken voor het Heilig Avondmaal, maar ook voor de eeuwigheid. Want als u geen goede gronden hebt om Heilig Avondmaal te vieren, dan hebt u ook geen goede gronden om getroost de eeuwigheid in te gaan.

Het doel van een voorbereidingspreek is om aan die zelfbeproeving enige leiding te geven. En daarom, gemeente, wie het ernst is, die zet zich nu ook met verlangen neer onder de bediening van het Woord van God, om vanuit de Schrift te horen in wie de Heere van het Avondmaal een welgevallen heeft, om zichzelf daaraan te toetsen.

De tekstwoorden hebben we zojuist gelezen: *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen*. Het gaat hier over de armen van geest. In de eerste plaats staan we stil bij:

1. De armoede

Deze woorden zijn genomen uit de bergrede van de Heere Jezus. Naar alle waarschijnlijkheid heeft de Heere Jezus deze bergrede uitgesproken op een berg die tussen Kapernaüm en de berg Thabor ligt. Eigenlijk ligt deze berg ook aan de Zee van Tiberias. En nu moet u zich dat zo voorstellen: de Heere Jezus is op die berg gaan zitten, bij Hem zitten de discipelen en rondom Hem zit een grote menigte van mensen.

En dan lezen we in dit hoofdstuk dat de Heere Jezus Zijn mond opent. Gemeente, wat is dat al een zegen, dat de Heere Jezus Zijn mond opent! Dat doet de Heere Jezus nog. Ook vandaag. In iedere prediking van het Woord opent de Heere Jezus Zijn mond. Want de prediking is niet het woord van de mensen, maar dat is het woord van Christus. Dan leert de Heere Jezus ons als de Hoogste Profeet en Leraar der gerechtigheid.

Ook nu opent de Heere Jezus, in deze preek, Zijn mond. Ik zou u dringend willen adviseren: luister dan ook met gespannen aandacht naar wat de Heere Jezus Christus ons vandaag te zeggen heeft! Laten we dan allemaal bidden of we mogen luisteren met een geopend hart, zoals ook eenmaal Lydia mocht luisteren.

Hoor dan wat die geopende mond van Christus zegt, in dit uur van voorbereiding op het Heilig Avondmaal. Hij zegt: *Zalig zijn de armen van geest*. Waaruit bestaat die armoede van die armen van geest? Er zijn tegenwoordig veel mensen die denken dat de Heere Jezus hier de armoede bedoelt in stoffelijk, materieel opzicht. Je zou ook makkelijk op die gedachte kunnen komen, als je ook weet dat er in het evangelie van Lukas staat: *Zalig zijt gij, armen*. (Luk.6:20) *Maar wee u, gij rijken!* (Luk.6:24) Er zijn tegenwoordig ook heel wat theologen voor wie dat de prediking is. Zij zeggen: 'De Heere Jezus heeft het altijd voor de armen en misdeelden opgenomen. Zo moeten wij het in navolging van Hem ook

voor die armen en verdrukten opnemen.' Zo moet er dan gepreekt worden. Dat is een horizontaal evangelie.

En zeker, het is waar dat degenen die waarachtig tot God bekeerd zijn, het meest gevonden worden onder diegenen die het minst met aardse goederen zijn bedeeld. Er staat in de Bijbel dat het niet vele wijzen zijn, niet vele edelen en niet vele machtigen. Toch is een arm mens niet zalig omdat hij een arme is. Er zijn ook ontzettend veel arme mensen die nooit naar Christus vragen. Er zijn ontzettend veel arme mensen die niets van de Heere Jezus willen weten.

De Heere Jezus bedoelt hier dus niet de armen in stoffelijk opzicht, maar Hij spreekt over de armoede in geestelijk opzicht. Want Hij zegt: *Zalig zijn de armen van geest*. Het gaat dus over de geestelijk armen. Het gaat dus over degenen die zichzelf als geestelijk armen hebben leren kennen en die verlangen naar de vervulling van hun ledigheid. Dat is dus de armoede waar het over gaat: geestelijk armen.

En ja, het is waar: van nature zijn wij allemaal geestelijk arm. De geestelijke rijkdom die wij in het paradijs hadden, zijn wij door de val van Adam in het paradijs allemaal kwijtgeraakt. Daar in het paradijs waren wij in geestelijk opzicht rijk. Daar in het paradijs deelden wij in de kennis van God. Daar deelden we in de ware gerechtigheid en in de heiligheid. Daar in het paradijs was de waarachtige vreugde en vrede. Daar hadden wij deel aan het waarachtige leven. Toen was de mens geestelijk rijk!

Maar door de zondeval in het paradijs, is die geestelijke rijkdom verloren gegaan. En zo is door de zondeval ieder mens van nature, u en ik, geestelijk arm. Meisjes en jongens, jullie luisteren toch ook wel mee? Ook jullie zijn geestelijk arm.

Maar al zijn we allemaal geestelijk arm, van nature weten wij dat niet. Van nature zijn wij daar blind voor. Van nature geldt het woord dat Christus ook heeft gezegd heeft: *Gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geens dings gebrek.* (Openb.3:17)

Wat bedoelt de Heere Jezus nu met de armen van geest? Het gaat over mensen die aan hun geestelijke armoede bekend zijn gemaakt, die weten dat zij geestelijk arm zijn. Want het is niet genoeg, dat wij die waarheid zijn toegedaan en dat u net geknikt hebt: 'Dat is waar: in het paradijs zijn wij dat kwijtgeraakt!' Maar spreken over onze armoede is nog heel wat anders dan onze armoede beleven! Een mens kan een ontzettend arme mond hebben, maar tegelijk een heel zelfgenoegzaam en rijk hart. Het gaat hier over mensen die aan de weet zijn gekomen dat ze geestelijk arm zijn.

Wel, gemeente, leg uw hart er naast. De zelfbeproeving wil eigenlijk zeggen: je moet tegenover jezelf gaan zitten, jezelf eens aankijken en zeggen: Wie ben ik nou eigenlijk? Hoor ik daar nu bij, bij die mensen die aan de weet zijn gekomen dat ze geestelijk arm zijn? Dat is heel belangrijk in verband met de viering van het Heilig Avondmaal, want daar mogen alleen de geestelijk armen komen! Maar deze zaligspreking is ook belangrijk in verband met de eeuwigheid.

Misschien zeg je: 'Hoe komt een mens dat aan de weet? Hoe beleeft hij dat: arm van geest?' Ik zal proberen daar iets van te zeggen. En leg er uw hart allemaal naast, om te kijken of u hoort bij die mensen die Jezus hier bedoelt.

Hoe beleven we dat, arm van geest? Wel, dat doet de Heere door Zijn Woord en Geest. Als de Heere dat doet door Zijn Woord en Geest, gaat Hij ons trapsgewijs aan die armoede ontdekken. Dan kan het gebeuren dat je in de kerk zit en dat er ineens zomaar in je hart een heel onbevredigend gevoel komt. Dat je gaat voelen: Eigenlijk ben ik niet gelukkig. Dat we dan een leegte in ons hart gaan voelen. Dat we ineens gaan zien: Wat zijn de dingen van het leven allemaal betrekkelijk, als we het zien in het licht van de eeuwigheid! Kijk, daar begint het mee: een gevoel van onbevredigdheid met de dingen van dit leven; voelen dat er een bepaalde leegte is. Hebt u zo wel eens in de kerk gezeten?

Dan gaat de Heere ons bepalen bij allerlei tekortkomingen in ons leven. Dan gaan we het zien: dat zijn maar niet tekortkomingen in ons leven, maar dat zijn zónden! Zonden, bedreven tegen een God Die mij nog nooit anders dan goed heeft gedaan. En dan laat de Heere het ons zien, als Hij de spiegel van Zijn wet ons voorhoudt: Ik heb een grote schuld bij God! Een schuld die niet bedekt is, maar ook een schuld die ik niet betalen kan, al heb ik nog zulke goede voornemens, al heb ik het nog zo dikwijls geprobeerd. Als de Heere ons gaat ontdekken door Zijn Woord en Geest, gaan we steeds meer verstaan: Graaf maar dieper, mensenkind, en gij zult grotere gruwelen vinden!

Dan kunnen wij huiveren van onszelf, als God de gesloten kamers van ons hart gaat openen en bloot gaat leggen wat er allemaal in ons hart leeft. Want dan komt het zo ver, dat we gaan zien: Ik heb maar niet enkele zonden, maar ik bèn zonde. Ik ben melaats van het hoofd tot de voetzool toe. Er is geen plek aan mij goed. *Ontzondig mij met hysop en ik zal rein zijn.* (Ps.51:9) Dan gaan we zeggen: 'Heere, wat moet het toch met mij worden? Ik ben het waard om voor eeuwig van U verstoten te worden!' Kijk, zo gaat de Heere, door Zijn Woord en Geest, aan die geestelijke armoede ontdekken. En dan worden we al armer...

Gemeente, hebt u daar kennis aan? Hoort u bij die mensen die ontdekt zijn aan hun geestelijke armoede? De Heere ontdekt ons vaak aan die geestelijke armoede door ons te laten zien wat wij niet hebben, door ons in het gemis te plaatsen. Als dan de schatten van dat Koninkrijk der hemelen worden gepredikt en uitgestald, dan laat de Heere ons zien: 'Zie je dat allemaal, die schatten van dat Koninkrijk? Daar sta jij nu buiten!' En als dan de liefde van God de Vader in Christus wordt gepreikt, dan moeten we hier vanbinnen met een snik zeggen: 'O God, dat mis ik!' En als de schat van de vergeving van de zonde ons wordt voorgehouden, dan moet ik zeggen: 'Dat ken ik niet; daar heb ik geen deel aan. O, wat ben ik nameloos arm!'

Begrijpt u, gemeente, zo maakt de Heere ons arm; geestelijk arm. Want dan moeten we zeggen: 'Ik heb in de grond van de zaak niets dat voor de eeuwigheid houdbaar is.' Die armen van geest zijn dus net als de tollenaar achterin de tempel. Hij durfde zijn hoofd niet eens op te heffen. Hij wist zichzelf enkel zonde. Hij durfde niet meer naar voren te lopen en zijn ogen niet naar de hemel op te slaan. Er bleef maar één weg voor hem over: 'Genade! O God, wees mij, de zondaar, genadig!'

Wie zijn die armen van geest? Gemeente, dat is Petrus bij die visvangst, toen hij moest uitroepen: *Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens!* (Luk.5:8) Wie zijn die armen van geest? Dat zijn mensen die, zoals die verloren zoon, moeten zeggen: *Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd*

te worden. (Luk.15:18-19) De armen van geest, dat zijn de eenvoudigen, dat zijn de kleinen. Dat zijn mensen die alles hebben wat niet goed is en die alles missen wat nodig is om voor een heilige en rechtvaardige God te kunnen bestaan.

Hoort u bij die geestelijk armen, bij die mensen die hun geestelijke armoede moeten beleven? Want die armoede blijft het kenmerk van Gods kinderen. Je kunt vaak mensen ontmoeten die zo rijk zijn. Toen hadden ze dit en toen hadden ze dat... Gods kinderen worden steeds armer. Ze worden niet steeds een beetje beter bekeerd en ook niet steeds rijker in zichzelf. Ze worden al armer in zichzelf.

Hoe meer we de Heere Jezus mogen leren kennen met een waarachtig geloof, des te meer ga je door het kennen van Jezus je eigen leegte ontdekken. Hoe meer we de Heere Jezus mogen leren kennen als de Heere onze Gerechtigheid, des te meer gaan we in onszelf onze ongerechtigheid zien. Hoe meer we Christus leren kennen in Zijn liefde, des te meer zullen we bij onszelf het gebrek aan liefde moeten ervaren: 'Heere, wat heb ik toch weinig liefgehad!'

Begrijpt u, gemeente, dat wordt steeds meer het kenmerk van die oprechten: armoede. Al meer behoefte. Al meer bedelaar. Al meer hopen op genade alleen. Al minder buiten die goede Herder te kunnen, de Heere Jezus, de Herder der schapen.

Kijk, dat is nu de armoede van de armen van geest. Bent u zo iemand? Daar gaat het om. Dan komen wij nu bij onze tweede gedachte: de rijkdom in die armoede. Maar wij zullen eerst samen zingen Psalm 65 vers 6:

Gij geeft dat d' uitgang van de morgen
En van de avond juicht,
En dat men U voor al Uw zorgen
Ootmoedig dank betuigt.
Het land bezoekt Gij met Uw zegen,
En, door U droog gemaakt,
Verrijkt Gij 't groot'lijks weer met regen,
Die tot de wortel raakt.

2. De rijkdom in die armoede

Wat zegt de Heere Jezus van die armen van geest? U begrijpt wel: wat de Heere Jezus van die armen van geest zegt, is natuurlijk van veel meer belang dan wat de mensen van hen zeggen. Wat de Heere Jezus van hen zegt, is ook van veel meer belang dan wat die armen van geest van zichzelf zeggen. Trouwens, die armen van geest weten ook vaak niet wat ze van zichzelf moeten zeggen.

Maar wat zegt Christus dan? Christus zegt: *Zalig zijn de armen van geest.* Ja maar, die armen van geest moeten juist belijden dat ze de eeuwige rampzaligheid verdienen! Die armen voelen zich zo arm en diep schuldig voor God! Zij zalig? Ja, toch zalig! Christus zegt het! En Christus is de getrouwe en waarachtige Getuige. Hij zegt: *Zalig zijn de armen van geest.*

Ik denk dat in de meeste Bijbels het woordje 'zijn' schuin gedrukt is. Dat wil zeggen: in de oorspronkelijke Griekse tekst staat dat woordje 'zijn' er niet bij. Eigenlijk staat er in het Grieks: 'Zalig armen van geest.'

Wat zullen die farizeeën en schriftgeleerden geschrokken gekeken hebben! Zij zeiden precies het tegenovergestelde: 'Zalig de rijken van geest!' 'Nee', zegt Jezus, 'nee, zalig armen van geest!' Met deze woorden verheft de Heere Jezus die armen in de goddelijke adelstand. 'Zalig armen van geest!'

De echte armen van geest mogen die zaligheid ook beleven. Je komt ook mensen tegen die over hun armoede prátén. Ze zijn hier zo arm en ze zijn daar zo arm. En ze komen nooit een stap verder. Ze houden zich met hun gepraat over armoede op de been, want eigenlijk koesteren ze die armoede als een soort rijkdom.

Maar échte armen beleven ook iets van die zaligheid waar Jezus over spreekt. Want die armen van geest mogen toch bij ogenblikken wel eens de hemel in hun hart hebben. Die mogen toch bij ogenblikken die zaligheid ervaren, als ze Christus als de Parel van grote waarde in het oog mogen krijgen, al is het maar van ver. Die armen van geest beleven toch iets van de zaligheid, als ze hun zonden hartelijk belijden voor de Heere Jezus. Die armen van geest beleven toch ook iets van de zaligheid, in het kloppen aan de deur der genade: 'O God, wees mij, de zondaar, genadig!'

Wat een zaligheid mogen die armen van geest ook ervaren in het getrokken worden door de Vader, in het komen tot de Zoon, in de vertroosting van de Heilige Geest, die ze in hun hart mogen beleven. Wat een zaligheid mogen die armen van geest smaken, als de Heere de beloften van Zijn evangelie voor hun hart gaat openen en als die belofte van het evangelie kracht doet op hun hart, zodat ze daar een pleitgrond in mogen vinden, tot in de donkerste levensnachten.

Ja, wat een zaligheid mogen die armen van geest hebben als de Heere voor hen het heil gaat openen dat in de Heere Jezus is, voor verlorenen. Wat een zaligheid mogen die armen van geest toch ook al beleven, als ze mogen zien op Christus, als ze mogen zien op het kruis van Golgotha. Als ze de Heere Jezus naar zich toegewend zien, in Zijn lijden, en als Hij zegt: 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood moet sterven!' Als dan die armen van Zijn zondaarsliefde om onze zwarte ziel worden geslagen, dan stamelen we het wel eens: 'Zalig!'

Wat een zaligheid mag er zijn bij die armen van geest, niet alleen in het kennen van Christus in de gangen van Zijn vernedering, als de plaatsbekledende Borg, maar ook in de kracht van Zijn opstanding en als zij de troost mogen ervaren van de hemelvaart van de Heere Jezus Christus.

Gemeente, wat een zaligheid als de Heilige Geest als de Trooster ons gaat troosten door het Woord en wij de zaligheid mogen ervaren in de vertroosting die de Heilige Geest schenkt, in alle wegen van kruis en van druk, zodat wij door onze tranen heen wel eens mogen zingen: 'Maar ik zal Zijn lof, zelfs in de nacht, zingen, daar ik Hem verwacht. Want de Heere zal uitkomst geven!'

Wat een zaligheid mogen die armen van geest ook smaken, als Christus hen aan het Heilig Avondmaal nodigt en zij aan die tafel mogen zitten. Als Christus hun dan het bruidsboeket aanreikt, in de tekenen van Zijn lijden en van Zijn sterven. Brood en wijn. 'Dit is Mijn lichaam en dit is Mijn bloed.' Die ware armen van geest mogen die zaligheid hier al smaken. Ja, *zalig de armen van geest!*

En dan gaat de Heere Jezus ook samenvatten waarom ze zalig zijn. *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.* Hoort u dat, gemeente? *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.* Nee, het is niet voldoende om uiterlijk een kind van het verbond te zijn. Want dat zijn wij allemaal: uiterlijk een kind van het verbond. Omdat wij gedoopt zijn, zijn wij in zekere zin allemaal kinderen van het Koninkrijk. Maar zonder waarachtige bekering, zonder de beleving van die armoede, zal het gelden: *De kinderen des Koninkrijks zullen uitgeworpen worden.* (Matth.8:12)

Het Koninkrijk der hemelen is voor die armen van geest. De Heere Jezus zegt het: *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.* Nee, het Koninkrijk der hemelen is niet voor die trotse farizeeërs, die zo rechtvaardig zijn in eigen oog en die een ander minachten. Nee, die trotse farizeeër wordt door de Heere Jezus buiten het Koninkrijk der hemelen gezet. Want die farizeeër is zo rijk in zichzelf. Die is niet arm. Het Koninkrijk der hemelen is ook niet voor die schriftgeleerde, die zich zo kan verheffen op zijn kennis. Maar het Koninkrijk der hemelen is voor armen van geest.

Jezus zegt: *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.* Want de Heere Jezus is de Koning van dat Koninkrijk. Al die armen van geest zijn Hem door de Vader gegeven. Al die armen van geest zijn door de Heere Jezus aan de Vader aangeboden als Zijn onderdanen.

Wat rijk: *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.* Dat is echt waar, dat Koninkrijk der hemelen dat is zoiets rijks. Dat Koninkrijk der hemelen is de samenvatting van al het heil dat in Christus Jezus is. En al het heil dat in Christus Jezus is, is voor die armen van geest. Zij hebben er deel aan en zij krijgen er deel aan! *Want hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Daarom is dat Koninkrijk der hemelen ook een wonderlijk Koninkrijk. Want al die burgers van dat Koninkrijk zijn koningen. Zij zijn door de Heere Jezus gemaakt tot koningen en tot priesters, door Zijn bloed. Dat Koninkrijk der hemelen is een Koninkrijk van enkel armen en tegelijk een Koninkrijk van enkel koningen! *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Voor die armen van geest krijgt dat Koninkrijk steeds meer waarde. Want als wij die schatten van dat Koninkrijk hier in ons hart mogen ervaren, dan mogen we blikken in de eeuwige heerlijkheid. En als we mogen blikken in die eeuwige heerlijkheid, dan worden we steeds meer gasten en vreemdelingen.

Wat zal het zijn, om eenmaal ten volle in dat Koninkrijk te mogen delen, om in die eeuwige heerlijkheid te worden opgenomen! Als wij alleen in dit leven konden hopen op Christus, dan waren wij de ellendigste van alle mensen. Maar nu mogen wij een hoop hebben als armen van geest. Een hoop voor de eeuwigheid. Want Christus belooft aan die armen: *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Al die schatten van dat Koninkrijk staan in verband met de eeuwige heerlijkheid. Want die schatten komen uit de hemel en die heffen het hart ook op naar de hemel. En daarom, hoe meer wij van dat Koninkrijk der hemelen in ons hart mogen ontvangen, hoe armer wij gaan worden op aarde. Want hier blijven Gods kinderen arm. Ze delen in dat Koninkrijk, maar blijven hier arm. Dan moet ieder van Gods kinderen zeggen: 'Wat ben ik arm, want ik kan niet leven tot eer van de Heere, zoals de keus van mijn hart is. Wat ben

ik arm! Ik kan niet denken en niet spreken tot Zijn verheerlijking.' Wij worden arm en wij blijven arm. Maar, zegt Jezus: *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Gemeente, voor wij zullen besluiten, zingen we uit Psalm 65 en daarvan het zevende vers:

De Godsrivier doet G' overvloeien,
En op 't bereide land,
Het nuttig koren welig groeien;
Uw goddelijke hand
Maakt d' opgeploegde voren dronken,
Tot uit de weke kluit,
Waar 't dropp'lend nat is ingezonken,
Gezegend voedsel spruit.

Gemeente, nu tot slot, in dit uur van voorbereiding de vraag aan u allemaal persoonlijk: hoort u bij die armen van geest? Want daar gaat het nu over, als wij voorbereiding houden op het Heilig Avondmaal. Wij hebben gesproken over de armoede en over de rijkdom, maar hoort u bij die armen van geest?

Want weet u, je komt mensen tegen die zeggen: 'Ik ben zo arm, ik ben zo slecht en ik ben zo zondig.' En die gaan ook wel aan het Heilig Avondmaal. En maar praten over hoe slecht ze zijn, hoe zondig ze zijn, hoe dor en hoe doods het allemaal is. Dat is een slecht teken hoor, gemeente; een heel slecht teken! Want zo lang wij er nog zo graag over praten, is het niet zo best!

Je krijgt wel eens mensen aan de deur, vaak drugsverslaafden, en die komen een ontzettend aandoenlijk verhaal bij je houden. Ze zijn zo arm en ze hebben nog geen uitkering gekregen. Ze hebben altijd een moeder ergens in Nederland, die erg ziek in bed ligt. Of ze hebben ergens een kind waar ze nodig heen moeten, maar ze hebben geen reisgeld. Ze proberen altijd hun armoede en zieligheid te etaleren. Wat is hun bedoeling? Om wat geld van je los te krijgen! En zo is het geestelijk ook. Mensen kunnen, net als die bedelaars die bij je aan de deur komen, een aandoenlijk verhaal vertellen om wat bij je los te krijgen!

Hoe kun je weten dat je zo'n arme bent, zoals de Heere Jezus hier bedoelt, die Hij zalig spreekt? Heel eenvoudig, het staat in de Bijbel: *De arme spreekt smekingen.* (Spr.18:23) Kijk nu maar in de spiegel, naar uzelf. Hoe staat het met uw gebedsleven? Is er bij u een verbondenheid aan de genadetroon?

'Ja', zegt u, 'nou, nee, dat is niet zo goed.' Hoe komt dat dan? 'Ja, hoe komt dat dan...' Ik denk toch wel dat ik het weet; ik denk omdat u geen armoede hebt! Want de arme spreekt smekingen! Als u immers geen biddend leven hebt, dan bent u rijk en verrijkt met al uw godsdienst. Dan bent u rijk en verrijkt met al uw gemoedelijkheid en met al uw vroomheid. Dan kunt u het daar nog zo goed mee stellen. Dan hebt u geen armmakende genade nodig. Vraag de Heere daar om, in deze week van voorbereiding: om armmakende genade. Want dan kan ik dit zeggen: elke dag van het geloof is een armmakende dag! Want in de beoefening van het ware geloof, wordt een mens nooit rijker. In iedere oefening van het geloof gaat de mens leren: 'Bij mij is het niet te vinden!'

En het is de aard van het geloof om het te leren zoeken buiten ons, in Christus alleen! Want in Jezus alleen is alle heerlijkheid. In Jezus alleen is alle heil. In Jezus alleen is alle zaligheid.

Hoe ligt dat in uw hart? Bent u arm van geest? Of kunt u zelf nog wel wat presteren? Hebt u misschien nog wat reserve staan op uw geestelijke spaarbankboekje? Misschien hebt u ergens in een verborgen laatje nog wel een appeltje voor de dorst liggen, als reserve. Nou, gemeente, als u nog zo'n verborgen spaarbankboekje hebt van geestelijke goederen en misschien nog wel een appeltje voor de dorst, ergens in een verborgen laatje van uw leven, dan zeg ik het met alle ernst en met alle liefde: Gooi het weg! Gooi het alsjeblieft weg! *Laat los en u zult losgelaten worden!* (Luk.6:37) Want Jezus zegt: *Zalig zijn de armen van geest.*

Ik zei het: die arm zijn, worden steeds armer. Maar die armen van geest worden door de Heere Jezus verrast met het wonderlijkste van alle verrassingen die er in Hem zijn. Hij spreekt nu net die armen zalig! *Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Wij willen allemaal op z'n tijd wel gefeliciteerd worden, vanwege bepaalde dingen, omdat er toch soms een bepaald aardse geluk is. En wat ik nu zeg, dat bedoel ik strikt eerbiedig, hoor. Maar hier zijn nu mensen die door de Heere Jezus worden gefeliciteerd. En wat is dat, om door de Heere Jezus te worden gefeliciteerd? *Zalig zijn de armen van geest.* Gemeente, dat is het allergrootste, om door de Heere Jezus gelukgewenst te worden!

Het is één van beiden, hoor. U bent óf zalig, óf rampzalig. U bent óf op de brede weg waar we van nature lopen, óf door genade op die smalle weg. Of bent u zo'n kerkmens die er een groenstrook op na houdt? 'Ja, van nature leef ik op de brede weg, maar ja, ik kan toch niet meer zo met de zonde mee, en...' Maar zit u dan op de smalle weg? 'Nee, dat is te groot, dat is te groot!' Waar bent u dan? Op die groenstrook, tussen de brede en de smalle weg in? Maar die groenstrook, die hoort ook bij de brede weg, hoor! Misleid uzelf niet, want u bent óf op weg naar de hemel, óf op weg naar de hel. Het is één van beide.

Echt waar, er is geen derde mogelijkheid. Je komt zoveel mensen tegen met een derde mogelijkheid: 'Nee, we kunnen niet meer terug naar de wereld. Met Gods volk gaan is te groot en de Heere Jezus in je leven, dat is zo groot; daar praat je zo gemakkelijk niet over.' Maar waar bent u dan? Waar bent u dan? Gemeente, er is geen derde mogelijkheid; een beetje tussen bekeerd en onbekeerd in. Er is geen paadje tussen de brede en de smalle weg in. U bent zalig of rampzalig!

Waar hoort u bij? Waar horen jullie bij, meisjes en jongens? Bent u nog zo rijk met het aardse? Nog zo rijk met uw geld en goed? Nog zo rijk met uzelf? Nog zo rijk met uw deugden? Nog zo rijk met uw werken? Nog zo rijk met uw vroomheid, met uw ijver? Dan geldt het woord van Christus: *Wee u, gij rijken!* (Luk.6:24) Maar zoek toch de Zaligmaker van de armen te leren kennen!

Gemeente, ik mag u vandaag nog zeggen: Hij is nog nabij! Hij is nog te vinden! Misschien is er al een dodelijke kwaal in ons lichaam, maar u bent nog in het heden van de genade. U kunt nog bekeerd worden. Val de Heere te voet en smeek: 'Heere, maakt U mij toch

arm; zo arm dat U ook mij zalig spreekt en deel geeft aan Uw Koninkrijk!’ Smeek er om! Hij heeft het beloofd: ‘Wie Mij nederig valt te voet, zal van Mij Mijn wegen leren.’

Als de Heere het geeft, is het volgende week Avondmaal. Voor de armen! Niet voor mensen die met zakken vol kunnen komen, maar voor de armen! Zij worden genodigd. Christus zegt: *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

En, volk des Heeren, leef dan ook als kinderen van het Koninkrijk. Geef toch geen aanleiding dat de Naam van God om onzentwil gelasterd worde. Zoek maar steeds meer uw rijkdom en uw zaligheid buiten uzelf, in Hem Die de Parel van grote waarde is.

Dan geeft de Heere bij aanvang toch wel eens iets van die zaligheid te ervaren, van die schatten van het Koninkrijk der hemelen. Dan is het hier maar ten dele, maar het zal straks volkomen zijn. Want straks wordt het Koninkrijk der hemelen gevestigd op die nieuwe aarde, die uit de smeltkroes der elementen tevoorschijn zal komen. Daar zal geen ongerechtigheid meer wonen. Daar wordt het waar, voor lichaam en ziel: *Hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Wat zullen die armen van geest daar dan diep buigen, als ze uit de mond van Christus zullen mogen horen: ‘Kom in!’ Dan zullen al die armen belijden: ‘Door genade mag ik zijn wie ik ben. Straatarm in mezelf, maar... een kind van de Koning!’

Amen.

Slotzang: Psalm 40:8

Verheug het volk, verblijd hen allen, HEER’,
Die naar U zoeken ‘t elken stond’;
Leg steeds Uw vrienden in de mond:
‘De grote God zij eeuwig lof en eer!’
Schoon ‘k arm ben en ellendig,
Denkt God aan mij bestendig;
Gij zijt mijn hulp, mijn kracht,
Mijn Redder, o mijn God!
Bestierder van mijn lot,
Vertoef niet, hoor mijn klacht.